

Sygn. akt: I Cgg 26/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	sekretarz sądowy Elżbieta Leszczewska

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2022 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w B.

o naprawienie szkody

- zasądza od pozwanej (...) S.A. z siedzibą w B. na rzecz powoda G. S. kwotę 429 679,48 (czterysta dwadzieścia dziewięć sześćset siedemdziesiąt dziewięć 48/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 80 000 (osiemdziesiąt tysięcy) złotych od dnia 27 maja 2021 roku do dnia 16 września 2022 roku i od kwoty 429 679,48 (czterysta dwadzieścia dziewięć sześćset siedemdziesiąt dziewięć 48/100) złotych od dnia 19 października 2022 roku;
- w pozostałej części powództwo oddala;
- zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 10 800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 26 556,17 (dwadzieścia sześć tysięcy pięćset pięćdziesiąt sześć 17/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I 26/21

UZASADNIENIE

Powód G. S. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) S.A. z siedzibą w B. kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną ruchem zakładu górniczego. W uzasadnieniu wskazał, że jest właścicielem nieruchomości położonej w R., na której ujawniły się szkody górnicze. Odpowiedzialność za powstałe szkody ponosi pozwana. Dochodzona kwota obejmuje koszty naprawy tych szkód.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zakwestionowała przyczynienie się zakładów górniczych podległych (...) S.A. do powstania szkody. Nadto pozwana podniosła zarzut niewyczerpania postępowania ugodowego określonego w art. 151 Prawo górnicze i geologiczne. Wniosła również o oddalenie powództwa w części dotyczącej odsetek za opóźnienie od dnia doręczenia odpisu pozwu, wskazując, iż z uwagi na spór co do wysokości odszkodowania, odsetki powinny być naliczane najwcześniej od daty wydania wyroku (odpowiedź na pozew k.21 i nast.).

Po przeprowadzeniu dowodu z opinii budowlanej pismem z 16 września 2022 roku (k.450) powód dokonał rozszerzenia powództwa, poprzez żądanie zasądzenia kwoty 429.679,48 zł tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną ruchem zakładu górniczego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 80.000 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia modyfikacji powództwa; 429.679,48 zł od dnia następującego po dniu modyfikacji powództwa do dnia zapłaty.

Pozwana w piśmie z 26 października 2022 roku (k.457) wniosła o oddalenie powództwa również w rozszerzonej jego części.

Sąd ustalił co następuje:

Powód G. S. jest właścicielem nieruchomości położonej przy ul. (...) w R., dla której Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Na nieruchomości posadowiono budynek mieszkalny podpiwniczony, dwukondygnacyjny, w tzw. „zabudowie bliźniaczej” z garażem jednostanowiskowym na poziomie parteru. Zabudowania wzniesiono w 1970 roku. Na nieruchomości ujawniły się szkody górnicze, które zostały zauważone przez powoda w 2016 roku.

W związku z ujawnieniem się szkód charakterystycznych dla szkód pochodzenia górniczego, przede wszystkim wystąpieniem znacznego przechyłu budynku, wnioskiem z dnia 12 lutego 2021 roku, powód G. S. wystąpił do pozwanej (...) S.A., Oddział w R. (...) o naprawę szkody w obiekcie budowlanym poprzez zapłatę odszkodowania pieniężnego równego kosztom przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego (k.14). Do zawarcia ugody nie doszło.

Nieruchomość powoda znajduje się na terenie objętym wpływami eksploatacji górniczej od roku 1978. Wpływy tej eksploatacji ujawniły się w dwóch okresach czasu: do roku 2006 oraz w latach 2013-2018. W każdym z tych okresów występowały deformacje III kategorii terenu górniczego. Szkody istniejące na nieruchomości powoda mają charakter górniczy i są spowodowane działalnością (...) (opinia biegłego z zakresu geologii, hydrogeologii, geologii górniczej i górnictwa w zakresie hydrogeologii k.91 i nast.).

W okresie eksploatacji skutkującej postaniem szkód na nieruchomości powoda była (...) S.A. od 1 lipca 2016 roku właścicielem (...) została (...) S. z o.o.. W dniu 31 grudnia 2016 roku doszło do nieodpłatnego zbycia (...) (jako przedsiębiorstwa górniczego wydzielonego z (...)), a w dniu 3 marca 2022r. zbycia zakładu (...) w R. (...) na rzecz (...) S.A. w trybie art. 8a ust. 1 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Jak wynika z opinii biegłego z zakresu budownictwa szkody o charakterze górniczym w nieruchomości powoda to:

- wychylenie bryły budynku w wartości 22-24 mm/m;
- wyczuwalne jednostajne i kierunkowe pochylenie podłóg we wszystkich pomieszczeniach wewnątrz budynku, a spowodowane wychylenie bryły budynku;
- widoczne duże pęknięcia liniowe posadzki betonowej w piwnicy o długości ca.3,5 mb;
- w pomieszczeniach piwnicznych widoczne spękania i zarysowania ścian i sufitów w ilości łącznej ca. 9,5 mb;
- deformacja liniowa ogrodzenia posesji

- znaczne spękania nawierzchni betonowej na chodniku o długości ca. 3,0 mb;
- nieznaczna deformacja (zwichrowanie) bramy wjazdowej oraz furtki;
- znaczne spękania nawierzchni betonowej na podjeździe do garażu;
- - liczne spękania podwaliny betonowej ogrodzenia na pełną grubość betonu w ilości łącznej ca. 1,5 m;
- spękania murku oporowego w 4 miejscach – ca. 1,20 m (opinia biegłego k.266-267).

Opisane uszkodzenia są typowe dla szkód górniczych i zostały wywołane ruchem zakładu górniczego. Budynek powoda pomijając skutki eksploatacji górniczej jest w dobrym stanie technicznym. Dokonano remontu pomieszczeń wewnętrznych. W 2012 roku wykonany został remont dachu na nieruchomości powoda, z kolei w 2014 roku wykonano kompleksową termomodernizację budynku (całość elewacji); opinia z zakresu budownictwa k. 263 i nast.

Naprawa szkód polegająca na wykonaniu robót przywracających stan poprzedni jest możliwa, a całkowity i realny koszt przywrócenia nieruchomości powoda do stanu poprzedniego wynosi 396.125,56 zł netto, w tym w zakresie budynku mieszkalnego 383.699,73 zł, zaś w zakresie nawierzchni i ogrodzenia 12.425,83 zł. Koszty naprawy brutto, przy przyjęciu stawki Vat 8% w stosunku do budynku mieszkalnego i 23 % w stosunku do pozostałych składników budowlanych dają łączną kwotę 429.679,48 zł. Wartość odtworzeniowa budynku to 546.889.61 zł netto (opinia biegłego k. 272).

Ustaleń w zakresie stanu faktycznego przyjętego za podstawę do przeprowadzenia rozważań sąd dokonał w oparciu o wszechstronną analizę całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - w zakresie w pełni odpowiadającym inicjatywie dowodowej stron, kierując się przy tym dyrektywami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 229 i 230 k.p.c. Ustalenia faktyczne wymagały wiedzy specjalistycznej z zakresu geologii i górnictwa oraz budownictwa, a zatem szczególną wagę przy ich dokonywaniu miały opinie biegłych. Pozwana nie zakwestionowała opinii biegłego z zakresu geologii i górnictwa, a odnosząc się do opinii biegłego z zakresu budownictwa zarzuciła błędne przyjęcie, że uszkodzenia ujawnione w budynku mieszkalnym powoda są efektem wywołanym działalnością górniczą; powołując się na opinię biegłej z zakresu górnictwa i geologii sporządzonej na potrzeby innego postępowania dowodowego dla nieruchomości położonej w pobliżu nieruchomości powoda (dotyczy tej samej ulicy), w której jednoznacznie stwierdziła, że uszkodzenia powstałe w budynku usytuowanym w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości powoda nie są efektem wywołanym działalnością górniczą. Nadto pozwana podniosła zarzut niewykazania przez biegłego jaką wartość ma wychylenie budynku. Zarzuty te Sąd uznał za nietrafne. Wbrew twierdzeniom pozwanej w opinii biegły podał dokładną wartość wychylenia bryły budynku tj. 22-24 mm/m. Wydana w innej sprawie opinia biegłej P. (k.28), na którą pozwany się powołuje, nie ma charakteru opinii budowlanej. Biegła jest specjalistą z zakresu górnictwa, geologii i sejsmologii. Jej opinia może zatem służyć kwestionowaniu opinii z zakresu górnictwa i geologii wydanej w niniejszej sprawie przez biegłego M.. Opinii biegłego M. jednak pozwany nie kwestionował. Niezależnie od tego opinia biegłej P. nie dotyczy nieruchomości ocenianej w niniejszym postępowaniu, w związku z tym jakiegokolwiek wywody co do charakteru szkód w obiektach na nieruchomości nie objętej tą opinią są bezprzedmiotowe (uzupełniające wyjaśnienia biegłego na rozprawie w dniu 51 grudnia 2022 roku k.469-470).

Sąd zważył co następuje:

W myśl art. 144 prawa geologicznego i górniczego właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Zgodnie z art. 146 ust.1 pr. geol. i górń. odpowiedzialność za szkodę ponosi przedsiębiorca prowadzący ruch zakładu górniczego, wskutek którego wystąpiła szkoda, przy czym jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 144 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (art. 145) .

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie prowadzi do wniosku, iż zachodzi związek przyczynowy pomiędzy szkodą powstałą w budynku powoda (trwałe wychylenie budynku) a eksploatacją górniczą prowadzoną przez należący do pozwanej zakład górniczy. Pozwana ponosi tym samym odpowiedzialność za szkody górnicze na nieruchomości powoda.

Podniesiony przez pozwaną zarzut niewyczerpania postępowania ugodowego (art.151 ust. 1 i 2 p.g.g.) nie jest trafny.

Powód G. S. wystąpił do pozwanej z wnioskiem o naprawienie szkody pismem nadanym do pozwanej 12 lutego 2021 roku, natomiast złożył pozew w dniu 1 czerwca 2021 roku. Z tego względu należy uznać, że 30 dniowy termin do przeprowadzenia postępowania ugodowego (art. 151 ust. 2 p.g.g.) został w tym przypadku zachowany.

Zakres szkód, pozostających w związku z eksploatacją górniczą, jak i sposób ich naprawy wynika z opinii budowlanej. W myśl art. 363 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić według wyboru poszkodowanego bądź przez przywrócenie do stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Suma ta winna odpowiadać wartości poniesionej szkody. W niniejszej sprawie naprawienie szkody poprzez przywrócenie do stanu poprzedniego jest możliwe z technicznego punktu widzenia, a koszt naprawy został oszacowany zgodnie z art. 363 § 2 k.c. w związku z art. 145 p.g.g., na łączną kwotę 429.679,48 zł brutto i nie przekracza wartości odtworzeniowej budynku.

O odsetkach orzeczono w oparciu o art. 481 § 1 k.c., przyjmując początkowe daty naliczania odsetek od kwoty dochodzonej w pozwie na dzień następny po doręczeniu pozwanej odpisu pozwu, natomiast w zakresie kwoty dochodzonej na skutek rozszerzenia powództwa od dnia następnego po doręczeniu pozwanej pisma rozszerzającego powództwo, uznając że doręczenie tych pism stanowiło skuteczne wezwanie do zapłaty pociągające za sobą wymagalność roszczenia. W pozostałym zakresie powództwo oddalono.

Stosownie do art. 98 k.p.c. w związku § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądzone na rzecz powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego.

O kosztach sądowych orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. w związku z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazując pobranie nieuiszczonych kosztów sądowych od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa, tj. 26.556,17 zł. Na tak obliczone koszty złożyły się opłata od pozwu w wysokości 21.484 zł oraz koszty opinii biegłego w wysokości 10.072,17 zł, pomniejszone o kwotę zaliczki uiszczonej w toku procesu przez stronę pozwaną tj. o 5.000 zł.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk